

FOOD TECH: ญี่ปุ่นทุ่มงบ 9.7 ล้านล้านเยน มุ่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบนบก และอาหารกลุ่ม Novel Food

รัฐบาลของนายกรัฐมนตรีชิซึกะ ทาคาอิชิ ได้กำหนดให้ “ฟู้ดเทค (FoodTech)” ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างอาหารและเทคโนโลยี เป็นหนึ่งใน 17 สาขา ยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ โดยมีเสาหลัก 4 ด้าน ได้แก่ (1) โรงงานผลิตพืช (Plant Factory) (2) การเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำบนบก (3) เครื่องจักรแปรรูปอาหาร (คาดว่ามีมูลค่า ประมาณ 1.2 ล้านล้านเยน) และ (4) อาหารรูปแบบใหม่ (Novel Foods) ปัจจุบันอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร ของญี่ปุ่นเมื่อคำนวณตามฐานแคลอรีอยู่ที่ร้อยละ 37 ซึ่งต่ำที่สุดในกลุ่มประเทศ G7 เพื่อฟื้นฟูอุตสาหกรรมอาหาร ภาครัฐและภาคเอกชนจึงมีแผนลงทุนสะสมรวม 9.7 ล้านล้านเยนภายในปี 2583 (ค.ศ. 2040) โดยนายกรัฐมนตรีทา คาอิชิมุ่งกระตุ้นอุปสงค์ในระยะเริ่มต้นผ่านโครงการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ขณะที่ภาคเอกชนก็เดินหน้าวิจัยและ พัฒนาอย่างแข็งขัน อาทิ บริษัท Oishii Farm ซึ่งเริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์ในฟาร์มสตรอว์เบอร์รีแนวตั้งใน สหรัฐอเมริกาแล้ว และบริษัท FRD Japan ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกการเพาะเลี้ยงปลาแซลมอนบนบก

ญี่ปุ่นเป็นผู้นำระดับโลกด้านการยื่นขอสิทธิบัตรเกี่ยวกับโรงงานผลิตพืช โดยมีจำนวนมากกว่าทั้ง สหรัฐอเมริกาและจีน ส่วนในสาขาอาหารรูปแบบใหม่ มีการวิจัยอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับพืชเชิงหน้าที่ (Functional Crops) ที่ผ่านการตัดต่อยีน ผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ และโปรตีนทางเลือก อย่างไรก็ตาม การนำไปใช้เชิงพาณิชย์ยังมี อยู่อย่างจำกัด เนื่องจากติดอุปสรรคด้านเงินลงทุนเริ่มต้นที่สูงมากและต้นทุนการดำเนินงานที่สูง สำหรับการ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบนบก บริษัทการค้ารายใหญ่ของญี่ปุ่นได้เข้าถือหุ้นในธุรกิจดังกล่าว โดยมุ่งเจาะตลาดโลกด้วย ระบบเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบน้ำหมุนเวียนระบบปิด (Recirculating Aquaculture System: RAS) ซึ่งกรองและนำ น้ำในบ่อเลี้ยงกลับมาใช้ใหม่อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ความอยู่รอดของอุตสาหกรรมขึ้นอยู่กับการพัฒนาบุคลากรเฉพาะทาง และการลดต้นทุนการนำเข้าลูกพันธุ์ปลา ลูกปลาวัยอ่อน และอาหารสัตว์น้ำ

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ/ผู้ประกอบการไทย

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น โรงงานผลิตพืชและระบบเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบน้ำ หมุนเวียนระบบปิด (RAS) บนบก มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง โดยเฉพาะค่าไฟฟ้า อาหารสัตว์ และพันธุ์สัตว์/ เมล็ดพันธุ์ แรงกดดันด้านต้นทุนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้จะก่อให้เกิดอุปสงค์ในสินค้าต้นน้ำจากประเทศไทยอย่าง สม่าเสมอ โดยเฉพาะวัตถุดิบอาหารสัตว์น้ำ วัตถุดิบทางการเกษตร และสารประกอบสำหรับบรรจุภัณฑ์ชีวภาพ

(มีต่อหน้า 2)

☐ นโยบายภาครัฐ	☒ เศรษฐกิจการลงทุน	☒ แนวโน้มการตลาด	☐ รายงานสินค้าและบริการ	☐ อื่น ๆ
Call Center 1169 www.ditp.go.th www.thaitrade.com	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ 563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000	Office of Commercial Affairs, Royal Thai Embassy, Tokyo JAPAN สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว	TEL : +81-3-3221-9482 FAX : +81-3-3221-9484 E-Mail : thaitctokyo@thaitrade.jp Website : www.thaitrade.jp	

ต่อจากหน้าที่ 1

ในขณะเดียวกัน การลงทุนเชิงยุทธศาสตร์มูลค่า 1.2 ล้านล้านเยนของญี่ปุ่นในเครื่องจักรแปรรูปอาหารและเทคโนโลยีการรักษาความสด จะทำให้ญี่ปุ่นมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีแก่ผู้ส่งออกอาหารไทย ในระยะกลางถึงระยะยาว ผู้ส่งออกไทยขนาดกลางถึงขนาดใหญ่สามารถนำโซลูชันขั้นสูงของญี่ปุ่น เช่น การแช่แข็งแบบรวดเร็วพิเศษ ระบบติดตามข้อมูลห่วงโซ่ความเย็นระยะไกล (Cold-chain Telemetry) และบรรจุภัณฑ์เฉพาะทาง มาประยุกต์ใช้เพื่อลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว และยืดอายุการเก็บรักษาผลไม้เขตร้อนมูลค่าสูง เช่น ทุเรียน และมะม่วง ที่ส่งออกไปยังตลาดระดับพรีเมียมในต่างประเทศ

โดยภาพรวม ความเสี่ยงที่สินค้าเกษตรของไทยจะถูกทดแทนด้วยผลผลิตในญี่ปุ่นยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากญี่ปุ่นประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานภายในประเทศและมีต้นทุนพลังงานสูง ดังนั้น สิ่งที่ไทยควรให้ความสำคัญเชิงพาณิชย์ในระยะเร่งด่วน คือ การร่วมพัฒนาเทคโนโลยี ควบคู่ไปกับการวางบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ในฐานะผู้จัดหาอาหารสัตว์ชีวภาพ (Bio-feed) และวัตถุดิบทางการเกษตรชั้นนำที่คุ้มค่าด้านต้นทุนให้แก่แพลตฟอร์มฟู้ดเทคเกิดใหม่ของญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการไทย

ผู้ผลิตอาหารสัตว์และวัตถุดิบของไทยอาจพิจารณาขยับจากสินค้าโภคภัณฑ์ทั่วไปไปสู่ปัจจัยการผลิตเฉพาะทางที่ช่วยลดต้นทุนให้ผู้ซื้อ เช่น สูตรอาหารสัตว์น้ำที่มีค่าการย่อยได้สูง และสารประกอบบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพซึ่งผ่านการรับรอง การปรับตัวให้สอดคล้องกับมาตรฐานอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นตั้งแต่เนิ่น ๆ อาจช่วยเปิดช่องทางการจัดส่งสินค้าที่มั่นคงและต่อเนื่องเข้าสู่ระบบการผลิตแบบปิดซึ่งมีต้นทุนสูงของญี่ปุ่น

บริษัทเกษตรและอาหารรายใหญ่ของไทยอาจพิจารณาเข้าไปมีส่วนร่วมเชิงรุกกับสตาร์ทอัพด้านฟู้ดเทคของญี่ปุ่น เช่น การลงทุนผ่านกองทุนร่วมลงทุนของบริษัท (Corporate Venture Capital: CVC) หรือการเป็นพันธมิตรร่วมพัฒนา โดยผสานศักยภาพด้านโรงงานผลิตขนาดใหญ่และเครือข่ายการจัดจำหน่ายในภูมิภาคของไทยเข้ากับงานวิจัยและพัฒนาของญี่ปุ่น ซึ่งอาจทำให้บริษัทไทยได้รับสิทธิ์ร่วมในการอนุญาตใช้สิทธิ (Co-licensing) ที่มีมูลค่าและก้าวขึ้นเป็นผู้นำในการขยายธุรกิจเชิงพาณิชย์ทั่วภูมิภาคอาเซียน

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
แปลและเรียบเรียงจาก
หนังสือพิมพ์ Nikkei Shimbun วันที่ 2 ตุลาคม 2569

☐ นโยบายภาครัฐ ☒ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ ☐ อื่น ๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระบือ
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
11000

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Embassy, Tokyo JAPAN
สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ
ณ กรุงโตเกียว

TEL : +81-3-3221-9482
FAX : +81-3-3221-9484
E-Mail : thaitctokyo@thaitrade.jp
Website : www.thaitrade.jp